

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Nagybcskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 69. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónapra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, márc. 26.

Balkáni zürzavar.

— március 26.

Igazi balkáni jellege van annak a zürzavarnak, amely a szerb bonyodalomból egész Európára szerte árad.

Egyik pillanatban tragédia, a másik pillanatban operette váltakozik s az ember valóban nem tudja, bosszankodják-e vagy nevéssen, fegyverhez kapjon-e, vagy a sétatálcához.

Tegnap például, mikor már mindenki a falakat leste, hogy melyik percben jelenik meg ott a mozgósítási királyi parancs, hirtelen az a hír jött, hogy a szerb trónörökös, aki tudvalevőleg balkáni módra egyszerűen agyonrugdosta a szolgáját, az e miatt állítólag fölzudult közvélemény nyomása alatt lemondott trónöröklési jogáról s elhagyja Szerbiát. A szerb trónörökös ezt az elhatározását levélben nyomban bejelentette a szerb miniszterelnöknek.

Erről az eseményről tegnap külön kiadásban adtunk hírt a közönségnek, bár egyúttal jeleztük azt is, hogy az esemény aligha jelent változást a Szerbia és köztünk jelenleg fennálló súlyos helyzetben.

És a későbbi szerbiai jelentések meg is erősítik ezt. Ez az esemény csak a balkáni zürzavar növelésére való.

A szerb trónörökös lemondásának és öccse utódlásának elfogadásához a kormány s a nagy szkupstina hozzájárulása kell és nem biztos, hogy ezek elfogadják.

A lemondás tehát jelenthet ugyan békét, vagyis ürügyet, melylyel a háborus párt vissza akar vonulni, de még inkább jelentheti azt, hogy György herceg s akik mögötte állanak, a suttogásokkal szemben, melyek az urfit befeketítik, bizalmi nyilatkozatot akarnak provokálni a nemzetgyűléstől s a kormánytól, hogy György herceg s akik mögötte állanak, újra aranyozott presztizsszel s mint a nemzet megbízott vezérei folytathassák igazságait és kihívásukat. Ez a verzió jóval valószínűbb, mint az előbbi, mert hiszen, ha György urfi csak el akarna hallgatni, erre a célra az a jóval kevésbé komplikált mód is rendelkezésére állana, hogy egyszerűen nem nyitná ki többet a száját. Ezen senki sem akadna fenn, mert tulajdonképpen ez volna a kötelessége.

Komolyabb jelentőségük van azoknak a bár óvatos jelentéseknek, amelyek szerint Anglia második békeformulájának, melynek sorsát tegnap kilátástalannak mondták, valamiképp megjavultak a kilátásai s épp így valamivel több remény van arra, hogy Oroszország komolyabb nyomást fejt ki Szerbiára, melynek harciasága tisztára Oroszország szándékos lágyságából táplálkozik. Ezek nem volnának rossz jelek, ha nem Szerbiáról és nem Oroszországról volna szó. De Szerbiának csak kiszámíthatatlanságára lehet biztosan számítani, Oroszországnak pedig, legalább az eddigiek szerint, csakis a perfidiájára. Így nem tudhatni, mit hoz a holnap s mi jelentősége van és lesz a jelentéseknek s tárgyalásoknak, melyek tegnap Bécsben folytak,

ahol Wekerle miniszterelnök elébb kihallgatáson járt a királynál, majd tanácsba ült a közös miniszterekkel, amely tanácskozásban résztvett Conrad, a vezérkar főnöke is.

Igy egyelőre teljes balkáni zürzavar uralkodik még s a tegnapi esemény épügy jelenthet jót, mint az eddigieknél még rosszabbat.

Az önk. tüzoltó-testület közgyűlése.

Nagybcskerek, március 26.

— Saját tudósítónktól. —

A nagybcskerekéi önkéntes tüzoltó-testület tegnap délután 2 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlését dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével. A közgyűlésen, mely a volt esküdt-széki tárgyalóteremben folyt le, a tüzoltóság tagjai ugyiszólván teljes számban vettek részt.

Dr. Perisics Zoltán elnök szívélyesen üdvözlőlvén a megjelenteket, a közgyűlést megnyitja s ezzel rögtön át is tértek a tárgysorozatra, melynek első pontja volt két rendes és két pótló jegyzőkönyvhitelesítő megválasztása.

Dr. Perisics javaslatára rendes jegyzőkönyvhitelesítőknél Weisz Izidor és Ujvári Adolfo, pótló jegyzőkönyvhitelesítőknél pedig Geiduschek Józsefet és Hirsch Antalt választották meg.

Strosz Béla főparancsnok beterjeszti a múlt évi működéséről szóló jelentést, mely a következő:

Testületünk 1908. évi működéséről a következőkben számolunk be:

A múlt évben tartott egy rendes és egy rendkívüli közgyűlés. A rendes közgyűlésen az annak hatáskörébe tartozó ügyek intézettek el; míg a rendkívüli közgyűlést Kühn János parancsnok és Steyer István alparancsnok lemondása tette szükségessé.

A testület választmánya 2, a parancsnokság pedig 20 ülést tartott; s ezen az üléseken az alapszabály szerű ügyek intézettek el. A testület tagjainak száma az 1908. év végével volt: 7 tiszteletbeli, 104 pártoló, 68 rendes működő és 7 nyugállományú, összesen 186.

Az 1908. év folyamán kilépett összesen 15, meghalt 3, belépett összesen 42 tag.

A rendelkezésre álló adatok szerint tüzeset volt az 1908. év folyamán összesen 14.

Ebből a belterületre esett 11, külterületre 3. A történt tüzesetek közül említésre méltó nem volt egy sem.

Az egyes tüzesetekhez kivonult tüzoltók számát átlag 25–30-ra lehet tenni.

A tüzesetekhez a következő szerek vonultak ki: I. vészvonat 12-szer, II. személyszállító kocsik 1-szer, III. 2–3 vizlátó 9-szer.

Örség tartott 91 esetben és pedig: színházi örség 43, esetenként 6 tüzoltó, színházi örség 35, esetenként 10 tüzoltó, viharörség 10, esetenként 3 tüzoltó, tüzörség 3, esetenként 4 tüzoltó.

Gyakorlat tartott július hóban 13-szor, részt vett azokon 30–35 tüzoltó, szeptember 21-től 30-ig ujoncképzés volt, melyen átlag 20 ujonc vett részt.

Elméleti előadás tartott december hóban 2, részt vett azokon 40 tüzoltó.

A vármegyei tüzoltó-tanfolyamot testületünk 4 tagja látogatta a legjobb eredménnyel.

A felszerelési tárgyak jókarban tartásáról gondoskodtunk s szereink, mondhatni, kifogástalan állapotban vannak.

Mint hogy azonban a testület sisakjai már régiek s rozogák voltak, 64 drb. új sisakot szereztünk be, amelyeket most osztunk ki a tagok között.

Mászköteleink: romlásnak indulván, 15 drb. új kötelet kellett beszereznünk.

Tekintve, hogy nyomó tömlőkészületünk összesen 1312 métert, szívó 53 métert tesz ki s 130 méter rossz, a gyakorlatokhoz szükséges létrák nincsenek meg, a hiány pótlásról kell gondoskodnunk.

Testületünk tagjainak buzgóságáról általában elismeréssel kell nyilatkoznunk s ezt örömmel tesszük. Nem hallgathatjuk el azonban, hogy egyes tagok oly nagy mérvben hanyagolják el elvállalt kötelességüket, hogy ezek ellen a parancsnokság kénytelen lesz a szigorubb intézkedéseket alkalmazni.

Végre a szertárra nézve jelentjük, hogy az a meglevő szerek elhelyezésére szük és azért négy lajtos kocsit az oszlopok közé kellett elhelyezni, úgy, hogy most a szerek ellenőrzése és vizsgálata a s ertárban meg van nehezítve, főleg pedig tűz alkalmával a kivonulás lassu és nehézkes, ami a szolgálat hátrányára van.

Midőn tehát jelentésünk tudomásul vételét kérjük, azt javasoljuk, méltóztassék a város vezetőségét kérni, hogy a szertárépületnek más célokra lefoglalt részét is testületünknek engedje át.

A jelentést egyhangulag tudomásul vették.

Ugyancsak Strosz Béla főparancsnok ezután a közgyűlés elé terjesztette az 1908. évi zárszámadásokat, amelyeket a közgyűlés egyhangulag tudomásul vett, a számvizsgálóknak pedig megadta a felmentvényt.

Benkovich Miklós testületi titkár most a közgyűlés elé terjesztette az 1909. évi költségvetést, mely szerint az összes bevétel 6891 kor. 12 fillér, a kiadás 7754 kor. és 96 fillérben van előirányozva, mutatkozik tehát 863 korona és 84 fillér deficit.

Krumenacker Ferenc kérdést intéz aziránt, hogy a költségvetésben mutatkozó hiány honnan fog fedezetet nyerni.

Dr. Perisics Zoltán elnök kijelenti, hogy az önkéntes tüzoltó-testület kérni fogja a várost, hogy az eddigi évi 5000 koronás szubvenciót emelje fel, miután az eddigi segélyből nem képesek a kiadásokat fedezni. Elmondja még, hogy a tüzoltóság egy ízben már fordult is hasonló kérelemmel a város képviselőtestületéhez, de akkor a kérelmet visszautasították, mert a tüzoltó-testület nem tudta pontosan kimutatni azt, hogy a segélytöbblet mire szükséges. Indítványozza, hogy a tüzoltó-testület most ujtassa meg ezt a kérelmet és a költségvetés bemutatásával kérje meg ismét a várost, hogy a mostani segélyt évi 6000 koronában szavazza meg. Biztosan reméli, hogy a képviselőtestület ezt a magasabb segélyösszeget is meg fogja szavazni, mert a tüzoltóság mostani vezetői elég személyes garanciát nyujtanak arra nézve, hogy városunk tüzoltósága a helyes irányban működik.

Karátsonyi Mihály a kiadások csökkentésére indítványozza, hogy a testület orvosának tisztdíját évi 600 kor.-ról 300 kor.-ra szállítsák le.

Dr. Perisics Zoltán ezt nem tartja se méltányosnak, se lehetségesnek, miután az orvos nemcsak a tüzoltókat, hanem szükség esetén azok családtagjait is gyógykezeli, ami nagy fáradsággal jár és meglehetősen sok munkát ad az orvosnak. A maga részéről nem fogadja el Karátsonyi indítványát.

Krumenacker Ferenc csatlakozik az elnök felfogásához és indítványozza, hogy a testületi orvos tiszteletdíja a folyó évre is 600 koronában állapíttassék meg.

A közgyűlés úgy Krumenacker indítványát, mint a költségvetés többi teteleit is elfogadja.

Az alapszabályok módosítása alkalmával rendszeresített alelnöki állásra egyhangulag Benkovich Miklós eddigi titkárát, a titkári állásra pedig Engel Sándort választották meg.

Számvizsgáló bizottsági póttagokul Haidegger Ödönt és Hiller Lászlót, választmányi póttagokul Mayer Rezsőt, az önszegélyzó-alap pénztárosává Szabó Bertalant, a mentői teendők kezelésére pedig Kollárich Gábort választotta meg a közgyűlés, amely ezzel azután véget is ért.

Müncheni „Salvator-sör”

is állandóan csapon van.

kapható ma és minden nap friss csapolás. Ezenkívül a

„Szent István-sör”

MARCOIN JENŐ kaszinó vendéglős

HIREK.

Tájékoztató.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A kultur-egyesület nagybecskereki munkásgimnáziuma március havi előadásainak sorrendje a következő: Március 26. 8-9-ig Gazdasági vegytan, 9-10-ig Művészettörténet.

Március 31. 8-9-ig Elektrotechnika, 9-10-ig Művészettörténet.

Március 29. Rendkívüli megyei közgyűlés.

Április 19. Közigazgatási bizottság ülése.

A háború áldozatai.

- A behívottak családjainak segítése -

A háborúnak nemcsak a katonák az áldozatai, de áldozatok azok is, akiket a behívott tartalékosok és póttartalékosok itt hagynak kenyérkereset, támasz nélkül a nyomoruság csatáiban. Ezekről tehát az államnak kell gondoskodni s erre nézve történt lépés a képviselőház legutóbbi ülésén elhangzott interpellációban.

Az interpellációra a miniszterelnök kijelentette, hogy az 1882. XI. t. c. rendelkezéseit, amely kizárólag a mozgósítás esetében behívott állandóan szabadságoltak tartalékosok, póttartalékosok és honvédek gyámolítás nélkül maradt családjaira vonatkozik, a legközelebbi jövőben törvényhozási uton módosítani szándékozik, hogy ez a béke idején rendkívüli szolgálatra bevonultak hozzátartozóira is kiterjesszék. Így tehát azoknak családjaira is, akik már most behívottak szolgálattételre Boszniába. Talán nem lesz érdektelen, ha ebből az alkalomból ismertetjük az 1882. XI. t. c. rendelkezéseit, annál is inkább, mert egy esetleges mozgósítás esetében ugyanezen törvény rendelkezései érvényesülnek.

A hadmentességi díjról szóló 1880. XXVII. t. c. V. szakasza szerint a hadmentességi díj címén befolyó összegek egyrésze a mozgósítás esetén behívottak gyámoltalan családjainak segélyezésére fordítatik.

A segélyezésre igényvel bírnak: a behívottak törvényes neje, gyermekei és unokái:

apja, anyja, nagypapa, nagymama;
apósa, anyósa;
testvérei;

de mindezek csak akkor és annyiban, amennyiben ellátásukat egészben vagy részben a behívottak keresményéből vagy szolgálati béréből fedeztetett.

A segély minden egyes családtagnak fejébe jár és megfizetés napján az atvonalási élelmezési illetéknek, amely a bevonultak állandó lakhelyére meg van állapítva. Nyolc évesnél fiatalabb családtagnak a segélyezés fele jár. Lakbér fejében rendszerint az ellátási illeték fele állapítatik meg, de ez összeg a tényleg fizetett lakbér összegét meg nem haladhatja. Az egész család összes tagjai részére engedélyezendő segély együttesen nagyobb nem lehet, mint a bevonultak igazolt átlagos bére vagy keresménye volt. Amennyiben a segélyezett család tagjai csak részben láttattak el a behívott által, a segélyezés is csak annak megfelelő arányban történik. Ebbe a segélybe más uton kapott segélyek be nem számíthatók. A család segélyezése a bevonulás napjától kezdődik s akkor végződik, amikor hazatért, még abban az esetben is, ha a hazatérés a szabályszerű időn túl önhibáján kívül késleltetik.

Azon behívottak családtagjai, akik elesnek vagy a kapott sérülés, vagy az ezen szolgálat által okozott betegség folytán a mozgósítás tartama alatt halnak meg, a behívott elhalálozása napjától számítva még hat hónapon át részesülhetnek az addig élvezett segélyben.

Kivételesen megszűnik a segélyezés, ha a behívott csapatjától megszökött, vagy súlyos börtönrre, vagy ennél nagyobb büntetésre ítéltetett. A segélyre jogosultak összeírása az illetékes közigazgatási tisztviselő által az illető városi és községi előjárók meghallgatása és felelőssége mellett történik.

- Gyümölcscsoltó Boldogasszony. A róm. kath. egyház tegnap ünnepelte meg Gyümölcscsoltó Boldogasszony napját, mely alkalommal a helybeli róm. kath. plébánia-templomban délelőtt 10 órakor ünnepi istentisztelet volt. A nagymiséát megelőzőleg Magyary Pál pápai kamarás német nyelven mondott nagyhatású alkalmi szentbeszédet, amely után megkezdődött a nagymise, melyet szintén Magyary tartott meg fényes papi segédlettel. A templomban ez alkalommal is nagy közönség volt.

- Pénzügyi kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Stefkovics Endre nagybecskereki első oszt. adóhivatali pénztárnokot a VII. fizetési osztályba sorozott adóhivatali pénztárnokká, Zsolnay József nagyszentmiklósi, Kracsinger Jenő nagyikindai másodosztályú adópénztárnokokat, Stojkovics György nagybecskereki első oszt. adóhivatali ellenőrt és Salamon Károly zombolyai másodoszt. adóhivatali pénz-

tárnokot a VIII. fizetési osztályba sorozott adóhivatali ellenőröké, Frank Fülöp nagyikindai, Péter Árpád zombolyai, Somogyi József antalfalvai, Borbély György nagyszentmiklósi adóhivatali ellenőröké, továbbá Kekeczovics Gyula nagybecskereki adóhivatali segédet első osztályú adóhivatali ellenőröké nevezte ki. Ugyancsak a pénzügyminiszter Modra Gyula törökbecsei, Lengyel Lajos törökbecsei, Böhm Károly módosi, Herczog Ádám nagyikindai, Benke Fivadar antalfalvai, Aczél László antalfalvai, Jung János nagyszentmiklósi, Tenczer János zombolyai, Schmidt Ferenc módosi, Reichrath Miklós zombolyai, Weber József pancsovai, Balázs Ignác pancsovai, Salamon Miksa antalfalvai, Wild Hugó törökbecskanisai, Csapó Imre nagyikindai és Horváth László nagyikindai adótitkeket adóhivatali segédeké nevezte ki.

- Jövahagyott alapszabályok. A felső-muzslyai önkéntes tűzoltó-egyesület alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

- Államsegély. A földmívelésügyi miniszter a szenthuberti tej- és élelmicikkeket értékesítő szövetkezetnek a berendezési költségek részbeni fedezésére 500 korona államsegélyt adományozott, azzal a kikötéssel, hogy amennyiben a szövetkezet két éven belül feloszlaná, úgy köteles az 500 koronát a délmagyarországi tejszövetkezeti-szövetség torontálmezei fiókjának átadni.

- A torontáli háziiparért. Jankó Ágoston alispán tegnap délelőtt 11 órakor az alispáni kisteremben értekezletet hívott egybe annak a megbeszélésére, hogy szükséges és célszerű volna-e a Torontálvármegyében nagy mértékben üzött népies művészi kézimunkákat rendszeresíteni és azoknak versenyképességet szerezni s ezzel újabb keresetforrást nyitni a nép számára. Az értekezleten részt vettek: Botka Béla főispán, Jankó Ágoston alispán és neje, Messinger Karolin, Kuss Bertha, Titze Stefánia, Neumann Vilma, Steinitzer Géza, Streitman Antai és Ruszka László. Az értekezleten résztvettek egyhangulag odanyilatkoztak, hogy a népies varrás, himzés, horgolás, vászon- és szőnyegszövés-kötés stb. megérdemli a műszaki gondozást és alkalmas arra, hogy kereskedelmi cikké fejlesztessék megfelelő szervezés mellett. A szervezés kivételére felkérték Botka Béla főispánt, ki a megbízást elfogadta s megígerte, hogy „Torontáli háziipar-egyesület” címen a kívánt fejlesztő tényezőt meg fogja alakítani s rajta lesz, hogy ez intézmény üdvös működését minél hamarabb megindíthassa.

- A szabad iskolából. A kultúregyesület munkásgimnáziumában szerdán este Szenes Adolf tanár folytatta elektrotechnikai előadásait s ezúttal a villamos áram hő és fényhatásait, az izzó és izzólámpák szerkezetét, készítését, fényerősségét, áramfogyasztását magyarázta, valamint bemutatta a legújabb izzólámpákat, érdekes kísérletekkel illusztrálva a tanulságos előadást. Utána dr. Vincze Erő megyei főjegyző folytatta művészettörténeti előadását, amelynek során a renaissance, barokk, empire, valamint az ezekkel rokon stílusokat magyarázta behatóan és kiváló tudással nagy figyelem mellett. Előadásának érdekességét még emelték a szebbnél szebb vetített képek, amelyekkel az egyes stílusokat szemléltetőleg is magyarázta.

Ma este 8-9-ig Perl Mihály tanár folytatja gazdasági vegytani előadását, utána pedig dr. Vincze Erő megyei főjegyző művészettörténeti előadásait.

- Halálozás. Özv. Szávits Jánosné, szül. behárfalvi Urban Eteleka, néhai Szávits János itteni tekintélyes kereskedő özvegye szerdán reggel hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt közltszeteletben álló matrónát ma délután temették el nagy részvétel mellett. A család a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

Alólirottak fájdalomtól mélyen szomorodott szívvel jelentjük jó anyánk, nagyanyánk, testvérünk, anyósunk, nagynénénk, illetve sógornénknak özv. Szávits Jánosné, szül. behárfalvi Urban Etelekának f. hó 24-én d. u. 1/6 órakor, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 26-án d. u. 1/3 órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint a gör. kel. Tomaszováci-utcai temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat f. hó 27-én d. e. 9 órakor fog az Urnak a helybeli róm. kath. szentegyházban bemutatni. Nagybecskerek, 1909. évi március hó 25-én. Béke lengjen porai felett! Szávits Sándor, Szávits Miklós, Demkó Pálné, szül. Szávits Stefánia gyermekei. Özv. Szávits Istvánné, özv. Herczog Jánosné testvérei. Demkó Pál veje. Szávits Sándorné, szül. Stechard Laura, Szávits Miklós, szül. Gyukadia Paula menyei. Szávits Iván unokaöccse. Özv. Bene Dezsőné, Leitner Elekné unokahugai. Szávits Ottilia sógornéja. Szávits János és Margit, ifj. Demkó Pál, Zoltán, Imre, Margit, Erzi és Bandika unokái.

- Filharmónikusok hangversenye. A nagybecskereki filharmóniai egyesület holnap 27-én este 9 órai kezdettel szimfonikus hangversenyt rendez a Lloyd-társulat nagytermében. A hangversenyen, melyet Ripka Imre karnagy fog dirigálni s amely iránt nagy az érdeklődés, a következő műsort adják elő: 1. Wagner R.: vendégek felvonulása a wartburgi dalnokversenyre, a „Tannhäuser”-ből. 2. Mendelsshon F.: „B. vonós nyolcas”. 3. Haydn I.: „G-dur szimfonia”. a) Allegro, b) Andante, c) Vivace. 4. Verdi G.: „Rigoletto-quartet” előadják: Oroszy Margit, Winkler Irén, Giovanni Buzolich és Ujházy M. a zenekar kíséretével. 5. Beethoven L.: „Egmond”-nyitánya. Belépő-díj személyenként 2 korona. A közönséget ez uton is figyelmeztetik, hogy a hangversenyen pontosan megjelenni sziveskedjék, mert az egyes számok előadása alatt a terem ajtai zárva lesznek.

Vértódlások a Ferenc József-késérőviz rendszeres használata mellett biztosan és rendkívül enyhe módon gyógyulnak. Mint rendszeres adag elegendő 1/2 pohár reggel éhgyomorral. Bevásárlásnál úgy a fűszerüzletekben, mint a gyógyszertárakban kérjen határozottan „Ferenc József”-késérővizet. 1909(33)

Színház, irodalom.

* A tavaszi színiévad. A nagybecskereki tavaszi színi évad megnyitásától csak néhány nap választ el bennünket. Polgár Károly színtársulata hétfőn utazik el Lugosra s nálunk kedden este, március 30-án tartja első előadását, amely alkalommal a „Nagy mama” című bájos operettjüdjonság kerül színre a legjobb szereposztásban katonazenekarral, amely az egész tavaszi színiévad alatt fogja a zenét szolgáltatni. Az idei tavaszi színiévad iránt különös érdeklődés nyilvánul és Leövey József titkár sikerrel gyűjti a bérletet. Az érdeklődést meg is érdemli a közelgő színiévad, mert a színtársulat számos újdonságot s a legjobb darabokat fogja bemutatni a közönségnek.

* Az Idő című hetilap legújabb száma érdekes tartalommal jelent meg. Politikai vezércikket r. f. verset Heltai Jenő, tárcát Ráskai Ferenc, politikai karcolatot Pakots József és krónikát Öreg politikai írt. Kiss Menyhért: Az oláh kérdés. Szezon. A szegedi asszonyok. Ch. Baudelaire: A rögeszme. Korcsmáros Nándor: A kopláló város. Gyémánt Béla: Pessimizmus az irodalomban. Idegen írók és közigazgatási rovat teszi változatossá a lapot. Az Idő politikai és irodalmi újság félre 6 koronáért rendelhető meg Péterfy Gyula szerkesztő-tulajdonos címén: Felsőerdősor 32. Számonként minden dohánytösdében kapható.

Szöknék a szerbiai katonák.

- Megszökött szerb tüzerek Nagybecskereken. -

(Saját tudósítónktól.)

Nagybecskerek, március 26.

A szerbiai, különösen pedig a belgrádi sajtó hetek, hónapok óta fenyegetik a fegyveres bonyodalommal s világgá kürtöli, hogy a szerb hadsereg egy szívvel-lélekkel a háború mellett van s hogy alig lehet már féken tartani a szerbiai katonákat, akik - állítólag égnék a harcától s alig várják, hogy megfújják a trombitákat.

Hogy ezek a hírek nem felelnek meg egészen a valóságnak, azzal az első perctől kezdve mindenki tisztában volt, mert hiába, a szerb katonák is csak féltik egy kissé az életüket. Azt is tudtuk, hogy a háboruskodási kedv nem olyan nagy a szerbeknél, mint amilyenek feltűntetnek a katonák és akarják azok, akik valószínűleg önző érdekből belelovalják Szerbiát egy olyan háborúba, amelynek kimenetele csak kedvezőtlen lehet Szerbiára nézve.

Tény az, hogy a szerb sajtó ugyancsak el akarta hitetni a világgal, hogy Szerbiában minden ember azért imádkozik, hogy a háború meglegyen.

Hogy mennyire nem igaz ez, azt bizonyítják azok a szerbiai katonák, akik mind nagyobb és nagyobb számmal hagyják cserben a lobogójukat s szöknék át a határon Magyarországra.

Tegnap este is két szerbiai tüzért hoztak Nagybecskerekre, akik vasárnap Szemendriánál átszöktek Temeskubinja, ott jelentkeztek a csendőrségen s azt kérték, továbbítsák őket az ország belsejébe, mert ők nem akarnak többé visszatérni hazájukba, hanem itt akarnak dolgozni és élni békességben.

Tudósítónknak alkalma volt beszélgetést folytatni a két katonaszökevényvel, akik közül az egyiket Dragity Sztévónak, a másikat pedig

Sztójkovic Milónak hívják s mindketten a szerbiai 3-ik tüzérezredben szolgáltak mint közlegények.

A katonák, akik lerongyolt, piszkos uniformisukban igazán szánandóan néznek ki, elmondották, hogy, bár szeretik hazájukat, mégis kénytelenek voltak megszökni az ezredtől életük kockázatásával, mert nem bírták ki tovább a sok sanyargatást és az állatnális komiszabb életet.

Egész nyíltan és őszintén elmondották, hogy már napok óta nem kaptak rendszeresen enni, a zsoldot nem fizetik s így a közlegények a lehető legnagyobb nyomorúságban élnek.

Ellentétben ezzel a tisztek állandóan dözsolnek s részeg állapotban a legnagyobb brutálításokat követik el a legénységen. A tiszteknél cseppet sem különbek az altisztek.

A szökevények előadása szerint a orosz bánásmód és a sok koplalás nagyon elkésztette a legénységet. Az sem igaz, hogy a katonaság szívesen megy a háborúba s hogy lelkesedni tudna a harcért.

— Ugy visznek bennünket, mint a barmokat a vágóhidra, — mondotta az egyik szökevény tüzér — de még bizunk abban, hogy minden jóra fog fordulni, mert Oroszország nem jöhet a segítségünkre, egyedül pedig nem merjük megkezdeni a háborút.

Jellemző, hogy a szökevények állítása szerint csak a szerb hadsereg tisztikara kívánja a háborút, noha tisztában lehetnek azzal, hogy nem képesek győzni.

A katonaszökevényeket ma este szállítják el Nagybecskerekre az ország belsejébe. Valószínűleg Szegedre viszik őket, ahol aztán gondoskodni fognak számukra munkáról.

TÁVIRATOK

A háborus bonyodalom.

— Bizonytalanság. —

Budapest, március 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A háborus bonyodalomban a szerb trónörökös lemondása dacára is éppen olyan bizonytalanság uralkodik, mint eddig s a helyzet ma is olyan változatlán, mint 24 órával ezelőtt, csak éppen Belgrádban van nagyobb zürzavar.

Mai belgrádi jelentés szerint György szerb trónörökös nincs Belgrádban s nem is tudják, hogy hol van. Azt hiszik azonban, hogy a trónörökös Belgrád környékén, egy vezérkari tiszt villájában tartózkodik. A trónörökös barátai mindent elkövetnek György herceg mentetésére s azt mesélik, hogy a meggyilkolt inas, Kolakovic halála előtt kijelentette volna, hogy lebukott a lépcsőn s úgy sebezte magát halálra. Azt is mondják, hogy a szerb trónörököst erőszakkal mondatták le s a miniszterelnök a királylyal együtt valóságos összeesküvést szőtt a trónörökös ellen. A trónörökös barátai befolyásának tulajdonítható az is, hogy öcsöce Sándor herceg kijelentette, hogy a jelenlegi körülmények között nem fogadhatja el a trónöröklést.

Egy másik belgrádi sürgöny szerint ma délelőtt Péter király elnöklésével minisztertanács volt, amelyen a trónörökös lemondásával foglalkoztak. A minisztertanácsból kiszivárgó hírek szerint a tanácskozáson a miniszterelnök hivatalosan bejelentette a trónörökös lemondását, amire erről jegyzőkönyvet vettek fel. Ezt a jegyzőkönyvet a szkupstinának ma délután tartandó titkos ülése elé terjesztik s a szkupstina határozatától függ a helyzet további alakulása.

Ugyancsak Belgrádból sürgönyzik ma délelőtt: A városban, valamint az ország

több helyén s különösen a főváros közelében a trónörökös lemondása folytán rendkívüli izgalom uralkodik s az emberek lázas érdeklődéssel várják a szkupstina mai ülését. A szkupstina mai titkos ülése délután lesz. A titkos ülése a miniszterelnök betérjeszti a trónörökös lemondásának az ügyét és ismertetni fogja a helyzetnek bizalmas részleteit. Utána nyílt ülés lesz, amelyen ugyancsak a miniszterelnök ismertetni fogja a trónörökös lemondásának, valamint inasa halálának körülményeit. Ugyancsak ismertetni fogja a miniszterelnök Oroszországnak legújabb álláspontját a helyzetben s a szkupstina belátására és felelősségére bizza, hogy Szerbia megtegye azokat a nyilatkozatokat, amelyeket Magyarország és Ausztria a békés viszonyok helyreállítására kíván. A helyzet eldőlte tehát a szkupstina mai határozatától függ. Erről is azonban eltérők a vélemények. Egyrészt azt mondják, hogy a szkupstina még ma is csak olyan elodázó határozatot hoz, másrészt pedig kedvező határozat mellett sem hiszik a helyzet jobbrafordulását, mert ha a külháborút el is kerülik, Szerbia belső békéje annyira fel van dülva, hogy a forradalom kikerülhetetlen.

Bécsi jelentések szerint ott szintén nem látnak a helyzetben változást vagy javulást. A hatalmak akciója még mindig huzódik és így a monarchia eddigi változatlán várakozó álláspontján és egyuttal készenlétben van. Forgách gróf belgrádi követnek a külügyminiszteriumból sifirozott táviratban elküldték a monarchia jegyzékét. A távirat tegnap reggel érkezett a zimonyi pályaudvarhoz, ahol belgrádi követségünk futárja a táviratot átvette és Belgrádba vitte. A sifirozott táviratot azután a követségen leírják. Hogy mikor nyújtja át a jegyzékét Forgách gróf a szerb külügyminiszternek, azt még nem tudják.

Egy bécsi diplomata szerint a jegyzék egy pontba fogja foglalni Magyarország és Ausztria követeléseit. A jegyzék befejező része azonban különböző lehet. Lehetséges, hogy egyszerűen erélyes követeléseket tartalmaz, anélkül, hogy meghatározná a követelések teljesítésének időpontját. Viszont lehetséges, hogy Forgách gróf utasítást kap az időpont meghatározására, amelynek letelte után a diplomáciai tárgyalások megszakadnak, ha addig Szerbia a monarchia kívánságait nem teljesíti.

Egy belgrádi távirat szerint egyik német lap tudósítója kérdést intézett a helyzet dolgában Forgách gróf követséghez, amire Forgách gróf a következőket mondta:

— Sajnálom, hogy nem nyilatkozhatom a helyzetről úgy, ahogy szeretnék, annyit azonban mondhatok, hogy az én tudomásom szerint a helyzet tegnap óta nem változott.

Egy másik belgrádi távirat arról ad hírt, hogy Angolország állítólag 160 millió dinár kölcsönt biztosított Szerbiának, amelynek ellenében a szerb kormány lekötötte az állami ércbányákat.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, március 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén elintézte a kongrua-javaslatot, amelyet általánosságban és részleteiben is elfogadtak.

Az ülésen Justh Gyula elnökölt s a kormány részéről Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, Günther Antal és Josipovics Imre volt jelen.

Az elnöki előterjesztések után nyomban folytatták a kongrua-javaslat tárgyalását. Ártim Mihály félremagyarázott szavai címén történt felszólalása után Nagy Dezső szölt a javaslatához, aki azt elfogadja s csak azt kívánja, hogy ne az egyház, hanem az állam állapítsa meg az államellenes vétségeket.

Markos Gyula szintén elfogadja a javaslatot, hasonlóképpen Máriaassy Mihály, aki sürgeti a lelkesíti fizetés teljes rendezését.

Mérey Lajos előadó felszólalása után Apponyi Albert gróf kultuszminiszter reflektál az általános vitában elhangzottakra s megadja a szükséges felvilágosításokat. Miután kijelenti, hogy a kath. autonómia rendezéséről szóló törvényjavaslatot legközelebb szintén a Ház elé terjeszti, kéri a javaslat elfogadását.

Erre a Ház a javaslatot általánosságban elfogadja.

A részletes tárgyalás során Csernoch János püspök azt a módosítást nyújtja be, hogy az 1600 koronán felüli javadalalmazás ne legyen beszámítva a segélybe.

Nagy György és Lukács László felszólalása után a Ház Csernoch módosítását elfogadja.

A többi szakaszoknál Kmetty Károly, Bozóky, Popovics, Damján és Apponyi miniszter szólnak fel, mire a javaslatot részleteiben is elfogadják.

Kornfeld Zsigmond temetése.

Budapest, március 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kornfeld Zsigmondot, a Magy. Ált. Hitelbank és a tőzsde elhunyt elnökét ma délelőtt temették el rendkívüli részvét mellett. A temetésen megjelent a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök, Popovics és Sztérynyi államtitkárok, valamint a pénzügyi világ előkelőségei teljes számban.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

Budapest, március 26. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Zágrábból sürgönyzik, a Károlyvárosba menő 1063. sz. személyvonat kocsijai a nyílt pályán szétszakadtak egymástól. A vonat első része közben hirtelen megállt, mire a második rész kocsijai nekiszaladtak az első résznek s rendkívül hevesen összeütköztek. Az összeütközés következtében 6 ember meghalt, sok ember súlyosan és könnyebben megsebesült, 22 kocsis pedig tönkrezuzódott. A vizsgálatot megindították.

Határidő-üzlet.

Budapest, márc. 26. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április)	28:20
Buza (októberre)	22:58
Rozs (áprilisra)	20:80
Zab (áprilisra)	18:12
Tengeri (áprilisra)	15:20

Fogzás.

Ugyan, adjatok a szenvedőknek SCOTT-féle Emulsiot és kiméjétek meg álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elé, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

A gyermek szereti a

SCOTT-féle Emulsiot

és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkor helyreállítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük egyetemesen venni.

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskerekben 1909. évi március hó 26-án megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 klgr.	13:80 korona
kétszeres		9—
rozs		9—
árpa		8—
zab		8:30
kukorica		7:80
repce		14—
széna I.		10—
II.		8—
szalma I.		5—
II.		5—
burgonya 1 klgr.		—10
disznóhús I.		1.80
II.		1.70
marhahús I. 1 klgr.		1.46
II.		1.90
borjúhús I.		1.80
II.		1.36

Felelős szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

1199/1909. tkvi szám. 290—1.1

Árverési hirdetés és feltételek.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán dr. Handler Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Friedmann Alfréd nagybecskereki lakos javára 2445 kor. tőke, ennek és pedig 1878 kor. után 1908. évi augusztus hó 20-tól, 567 kor. után 1908. évi augusztus 22-től járó 6% kamatai, 143 kor. 40 fill. már megállapított, 49 kor. 75 fillér jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi 160. t.-c. 114. §-ai alapján és a 146. §-a értelmében Milyev Giga tomaseváci lakos ellen az ezen kir. járásbíró területén és a tomaseváci 1919. számú tljkvben foglalt:

1. hrsz. nélküli 200 □-öl házhelyre egészben 224 kor.;
2. hrsz. nélküli 400 □-öl szőlőre egészben 162 kor.;
3. 1 d. 34. hrsz. 1 hold 800 □-öl I. o. szántóra egészben 590 kor.;
4. 2 d. 34. hrsz. 1 hold 800 □-öl I. o. szántóra egészben 590 kor.;
5. 3 d. 34. hrsz. 1 hold 800 □-öl I. o. szántóra egészben 590 kor.;
6. 4 d. 34. hrsz. 1 hold 800 □-öl I. o. szántóra egészben 334 kor.;
7. 5 d. 89. hrsz. 2 h. 700 □-öl I. o. kaszálóra egészben 542 kor.;
8. 1 d. 11. hrsz. 800 □-öl I. o. szántóra egészben 197 kor.;
- a tomaseváci 2573. lapon felvett:
9. 5 d. 90. hrsz. 1 hold 400 □-öl I. o. kaszálóra egészben 278 kor.;
10. 10 d. 4. hrsz. 96 □-öl szőlőre egészben 38 kor. kikiáltási árban az árverést elrendeli azzal, hogy a tomaseváci 1919. sz. tkvi lapon C. 1. alatt Milyev Péra és neje Mácza javára bekebelezett élethossziglani hasznélvezeti jog fentartatik.

A nyilvános árverés Tomasevác községi házában 1909. évi július hó 5-ik napjának délelőtti 9 órájkor fog megtartatni.

1. A kikiáltási ár a becsár.
 2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a kikiáltott kezéhez letenni s azt a vevő a vételár megfelelő %-áig kiegészíteni tartozik.
 - A kir. kincstár bánatpénz nélkül árverezhet.
 3. Árverezni szánt ingatlanok a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -án alól nem fognak eladatni.
- Perlasz, 1909. évi február hó 23-án, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál.

Ats.
kir. jbró.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Császtelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 45 p.
Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Császtelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Az Arpad-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódní e lap kiadóhivatalában lehet.

14—x.33

Pályázati hirdetés.

A jegyzői teendők minden ágában jártas, gyakorlattal bíró, lehetőleg okleveles egyén Szerbittebe községi üresedésben levő, 100 korona utólagos havi fizetéssel javadalmazott **irnoki állásra** kerestetik.

Ajánlatok Jovanovits György jegyző Szerbittebe címre küldendők. Az állás azonnal elfoglalható.

Szerbittebe, 1909. március hó 22-én.

Jovanovits György,
jegyző.

292—33

2023/1909. sz. A nagybecskereki járás főszolgabirójától.

Pályázati hirdetés.

Bégaszentgyörgy községben lemondás folytán megüresedett községi pénztári **ellenőri állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi április 10-ig nyujtsák be.

A javadalmazás 1000 kor. fizetés és szabad lakás. A választás határnapját később fogom kitűzni.

Nagybecskerek, 1909. évi márc. 26.

Lowieser,
főszolgabíró.

297—31

A csanádi székeskáptalan sághi uradalmában **2 drb 3 éves és 2 drb hágóképes**

tiszta magyarfaj bika

eladó.

Érdeklődőknek Ságh vasuti állomáson kocsni áll rendelkezésükre előzetes bejelentés mellett.

(22—33)

Nyomdász-tanuló

Jó családból

azonnal felvétetik.

Garantált

50%-ot takarít az

„OSRAM“

kevésbé érzékeny villanyos izzókörte, amely minden helyzetben használható, ugyancsak

50%-ot takarít a

„TANTAL“

nem érzékeny villanyos izzókörte, beszerezhető a gyártól előírt áron

KINDL F. ÉS TÁRSA

cégtől Nagybecskerekben,
az áll. el. isk. épületében, szemben a vármegyeházával.
265—10.5

Egy világosan gondolkodó fő

a hasznára tudja fordítani mindazokat a találmányokat, melyeket a kémiai tudomány az élelmiszerek terén tett.

Dr. Oetker sütőpora a 12 fillér, helyettesíti az élesztőt és tortákat, valamilyen emészthetővé teszi.

Dr. Oetker pudingpora a 12 fillér, tejjel felfőzve kitűnő ízű és olcsó utóétket képez kicsinyek és nagyok számára.

Dr. Oetker vanillacukra a 12 fillér, csokoládé, pudingok, tej, sanceok és krémek vanillirozására szolgál s tökéletesen pótolja a különben drága vanillia-shote-t. Egy csomag tartalma megfelel 2—3 shot jó vaniliának.

Minden egyes csomagoe pontos és kimerítő használati utasítás van. **Kapható ugyszólván minden gyarmatárú és fűszerkereskedésben.** Receptek ingyen.
17—16.5

DR. U. OETKER, BIELEFELD ÉS BÉCS.

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVETETNEK A „TORONTAL“ KIADÓHIVATALÁBAN.